

Հովհաննես Թումանյան

ՀԵՔՏԻԱԹՆԵՐ

Հայտնի
Հեքիաթագիրներ

Հովհաննես Թումանյան

ՃԱՄՓՈՐԴՆԵՐԸ

ԷՂԻԹ ՊՐԻՆՏ
հրատարակչություն

Աբլորը

մի օր կտուրը

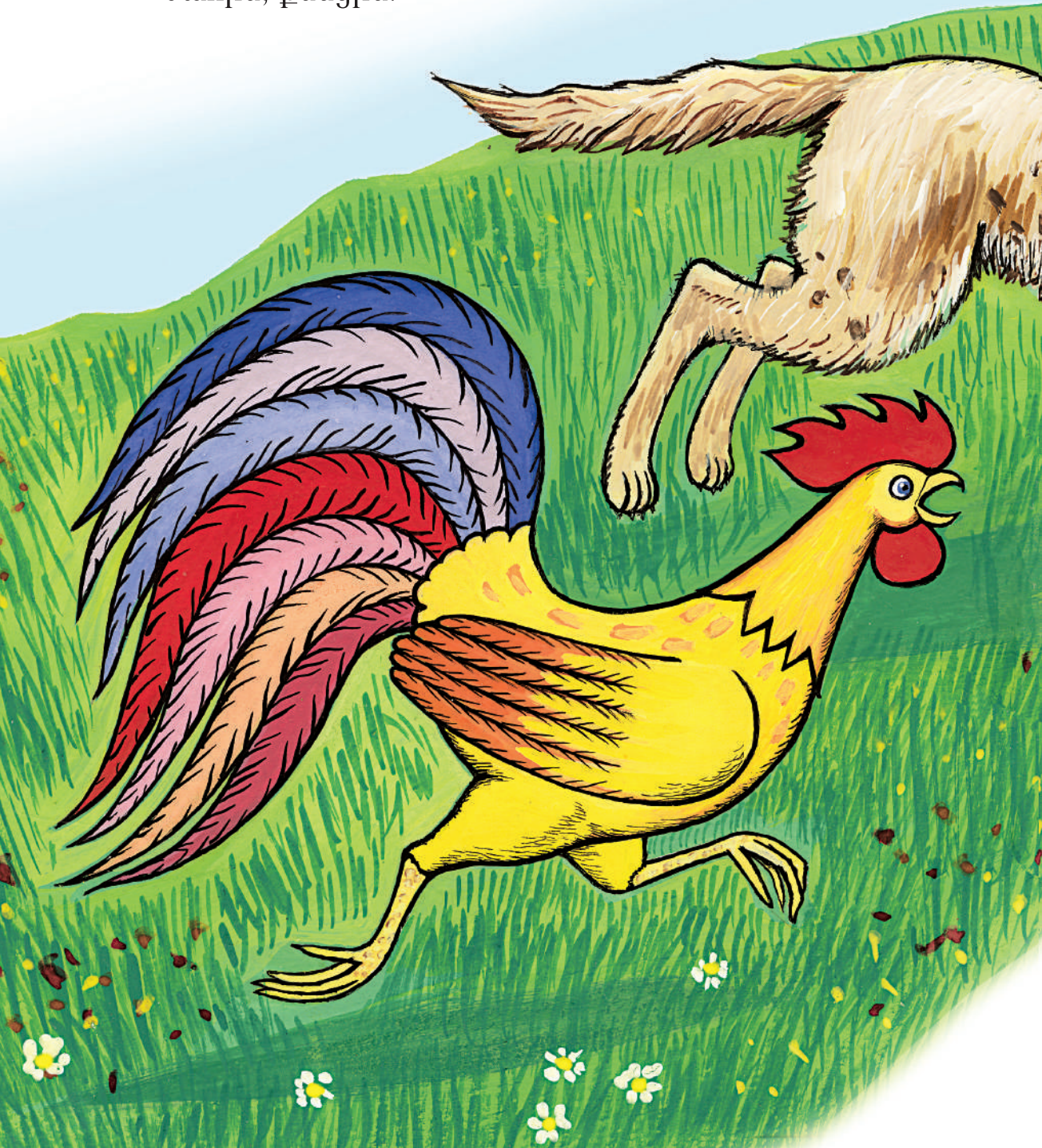
բարձրացավ, որ աշխարհ տեսնի: Վիզը ձգեց, երկարացրեց, բայց բան չտեսավ, դիմացի սարը խանգարում էր:

- Քուչի՛ ախպեր, կարելի է դու գիտենաս, էն սարի ետևն ի՞նչ կա, հարցրեց վերևից բալուն պառկած շանը:

- Ես էլ չգիտեմ, - պատասխանեց Քուչին:
- Հապա մինչև երբ պետք է այդպես մնանք, արի՛ գնանք, մի տեսնենք՝ աշխարհումս ինչ կա, ինչ չկա:
Շունն էլ համաձայնեց: Խոսքը մին արին ու փախան:

Գնացին, գնացին, իրիկունը
հասան մի անտառ: Գիշերը մնացին
էնտեղ: Շունը պառկեց մի թփի տակ,
իսկ աքլորը բարձրացավ մոտիկ
ծառին, քնեցին:

Լուսադեմին աքլորը

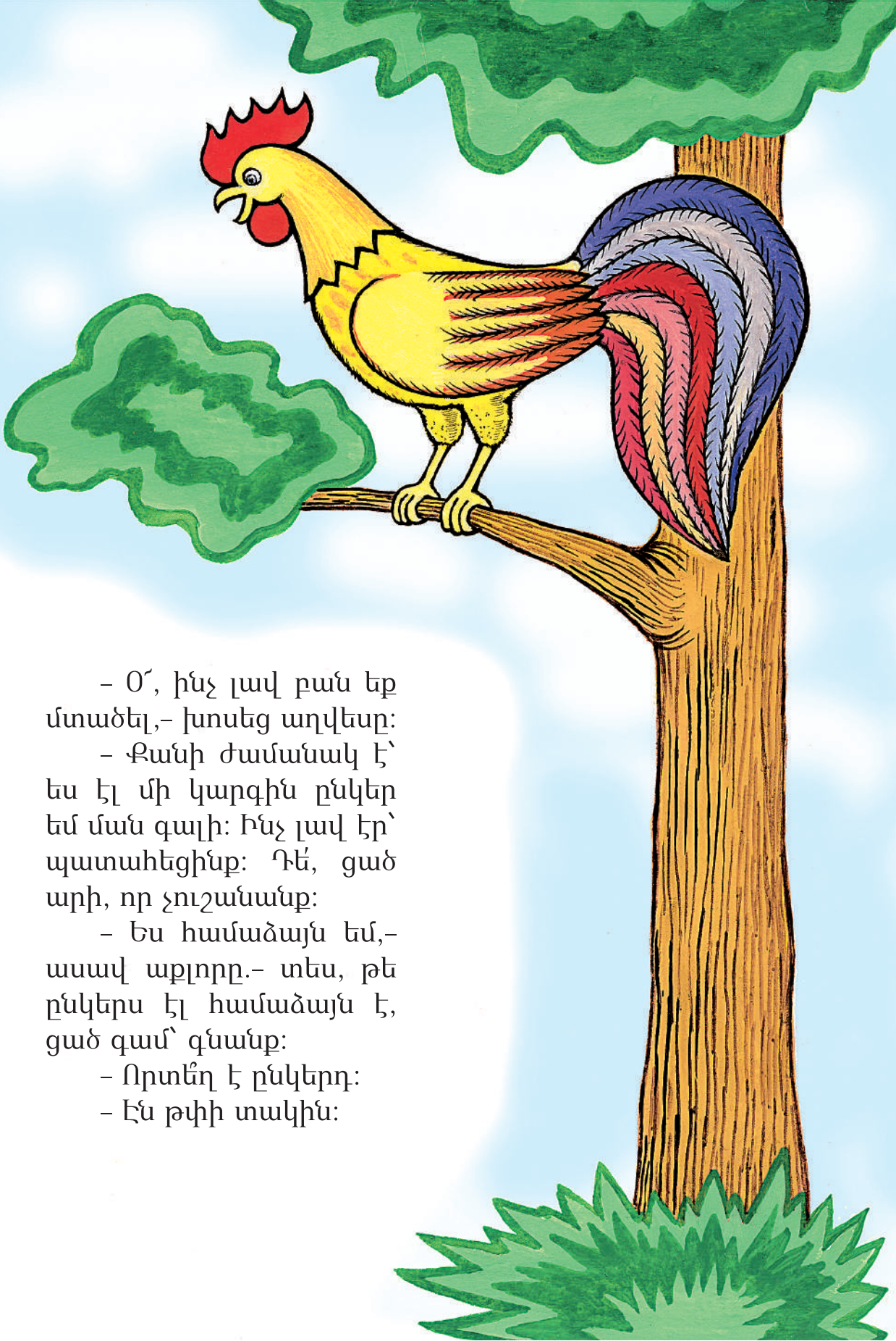
կանչեց՝ ծուղրուղո՛ւն:

Մի աղվես լսեց աքլորի ձայնը:

- Վանհ, սա որտեղի՞ց դուրս եկավ, այ լավ նախաձաշիկ,- մտածեց աղվեսը ու վազեց:
- Բարի՛ լույս, սանահեր աքլոր: Ի՞նչ ես շինում ես կողմերը:

- Գնում ենք աշխարհ տեսնելու,-
պատասխանեց արջորը:

- Օ՛, ինչ լավ բան եք
մտածել,- խոսեց աղվեսը:

- Քանի ժամանակ է՝
ես էլ մի կարգին ընկեր
եմ ման գալի: Ինչ լավ էր՝
պատահեցինք: Դե՛, ցած
արի, որ չուշանանք:

- Ես համաձայն եմ,-
ասավ աքլորը.- տես, թե
ընկերս էլ համաձայն է,
ցած գամ՝ գնանք:

- Որտե՞ղ է ընկերդ:

- Էն թփի տակին:

«Սրա ընկերն էլ երևի իր նման մի արլոր կլինի. էս էլ իմ ձաշը», – մտածեց աղվեսը ու վազեց թփի կողմը: Հանկարծ որ շունը դուրս եկավ, աղվեսը, պոկ, փախավ, ճնց փախավ:

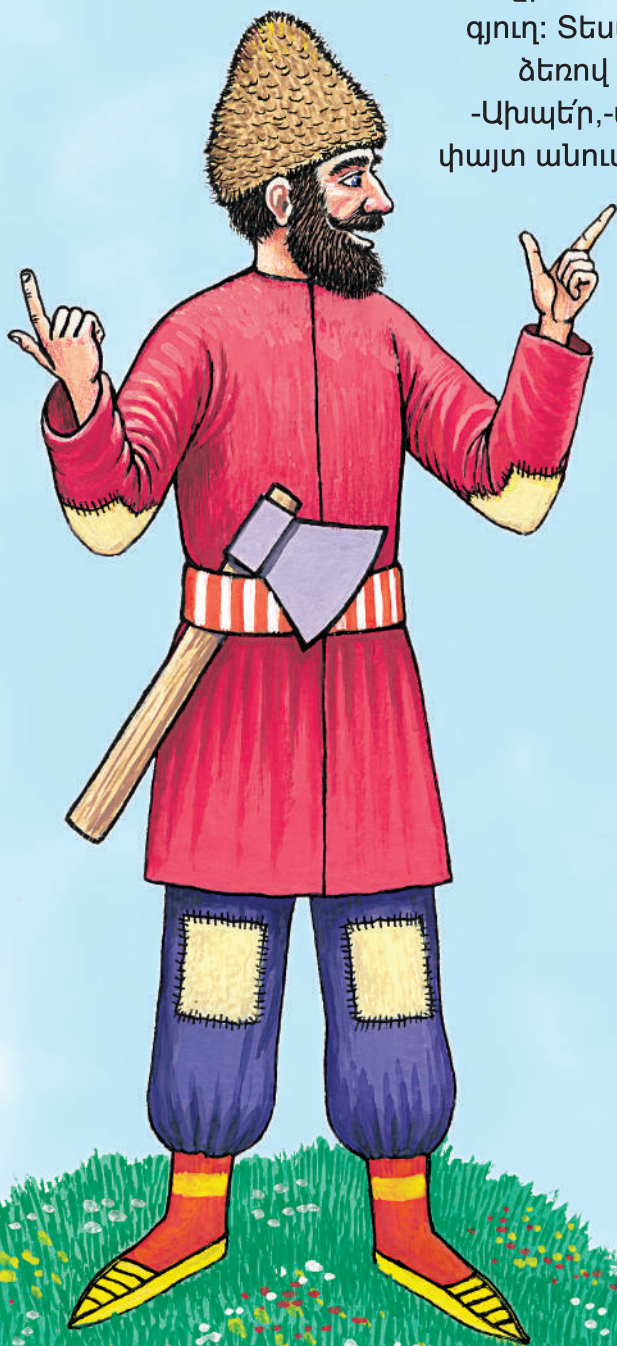
– Կայց, աղվեն ախպեր, մի վռագի, մենք էլ ենք գալի, էդպես ընկեր չի՛ լինի,– ծառի գլխից ձայն էր տալիս արլորը:

Հովհաննես
Թումանյան

Մի մարդ գևաց հեռու երկիր
աշխատանք անելու: Ընկավ մի
գյուղ: Տեսավ՝ այս գյուղի մարդիկ
ծեռով են փայտ կտորատում:
-Ախպեր,-ասավ,-ի՛նչո՞ւ եք ձեռով
փայտ անում, մի՞թե կացին չունեք:

- Կացինն ի՞նչ բան է, - հարցրեցին գյուղացիք:
Մարդը իր կացինը գոտկից հանեց, փայտը ջարդեց, մանրեց, դարսեց մյուս կողմը: Գյուղացիք այս որ տեսան, վազեցին գյուղամեջ, ձայն տվին իրար.
- Տո՛, եկե՛ք, տեսե՛ք, կացին ախպերը ինչ արավ:

Գյուղացիք հավաքվեցին կացնի տիրոջ գլխին, ինդրեցին, աղաչեցին, շատ ապրանք տվին ու կացինը ձեռքիցն առան:

Կացինն առան, որ հերթով կոտորեն իրենց փայտը:

Առաջին օրը տանուտերը տարավ: Կացինը վրա բերավ թե չէ՝ ոտը կտրեց: Գոռալով ընկավ գյուղամեջ:

-Տո՛, եկե՛ք, եկե՛ք, կացին ախպերը կատաղել է, ոտս կծեց:
Գյուղացիք եկան, հավաքվեցին, փայտերն առան,
սկսեցին կացնին ծեծել: Ծեծեցին, տեսան՝ բան չդառավ,
փայտերը կիտեցին վրան, կրակեցին:

Բոցը բարձրացավ, չորս կողմը բռնեց: Երբ կրակն իջավ,
եկան բաց արին, տեսան՝ կացինը կարմրել է:

- Վայ, տղէք, կացին ախպերը բարկացել է, տեսէ՞ք՝ ոնց է կարմրել. որտեղ որ է, մեր գլխին մի փորձանք կբերի: Ի՞նչ անենք: Մտածեցին, մտածեցին, ու վճռեցին՝ տանեն բանտը զգեն: Տարան զգեցին տանուտերի մարագը: Մարագը լիքը դարման էր. զգեցին թե չէ՝ կրակն առավ, բոցը երկինք բարձրացավ: Գյուղացիք սարսափած վագեցին տիրոջ ետևից. «Ե՛կ, աստ-ծու սիրուն, կացին ախպորը բան հասկացրու»:

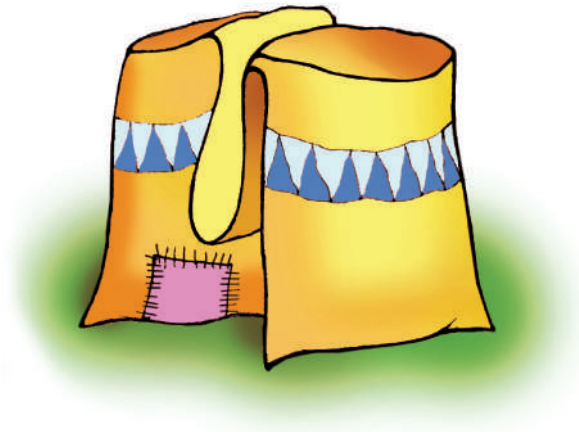

Հոփհաննես
Թոմսանյան

ԱՆՏԵԼԸ

ՄԱՐԴԷ

ԵՐԵՎԱՆ
2009

ամանակով մի աղքատ մարդ կար. որքան աշխատում էր, որքան չարչարվում էր, դարձյալ միևնույն աղքատն էր մնում:

Հուսահատված մի օր նա վեր կացավ, թե՛ պետք է գնամ գտնեմ աստծուն, տեսնեմ՝ ես էրբ պետք է պրծնեմ այս աղստությունից ու ինձ համար մի բան խնդրեմ:

Ճանապարհին մի գայլ պատահեց:
- Առաջ բարի, մարդ - ախպեր, ո՞ր ես գնում,- հարցրեց գայլը:
- Գնում եմ աստծու մոտ,- պատասխանեց աղքատը,- դարդ ունեմ ասելու:
- Դե որ գնաս աստծու մոտ,- ինչրեց գայլը,- ասա՛ մի սոված գայլ կա, գիշեր-ցերեկ ման է գալիս սարուծոր, ուտելու բան չի գտնում, ասա՛ մինչև ե՞րբ պետք է սոված մնա. որ ստեղծել ես՝ ինչո՞ւ չես կերակուր հասցնում:
- Լավ,- ասաց մարդն ու շարունակեց ճանապարհը:

Շատ գևաց
թե քիչ, պատա-
հեց մի սիրուն աղջկա:
- Ո՛ր ես գնում, ախ-
պե՛ր, - հարցրեց աղջիկը:
- Գնում եմ աստծու մոտ:

- Երբ որ աստծուն տեսնես,-
աղաչեց սիրուն աղջիկը,- ասա՝
այսպիսի մի աղջիկ կա՞ ջահել,
առողջ, հարուստ, բայց չի կարո-
ղանում ուրախանալ, բախտավոր
զգալ իրան. ի՞նչ պիտի լինի նրա
ճարը:

-Կասեմ,- խոստացա՞վ ճամփորդն ու գևաց. պատահեց մի ծառի, որ թեև ջրափին էր կանգնած, բայց չոր էր:

- Ո՛ւր ես գնում, այ՛ ճամփորդ,- հարցրեց չոր ծառը:

- Գնում եմ աստծու մոտ:

- Դե կանգնի՛ր, մի երկու խոսք էլ ես ապաստեմ,- խնդրեց չոր ծառը,- աստծուն կասես՝ այս ի՞նչ բան է. բուսել եմ այս պարզ ջրի ափին, բայց ամառ-ձմեռ չոր եմ մնում. ե՛րբ պետք է ես էլ կանաչեմ:

Այս էլ լսեց աղքատն ու շարունակեց ճանապարհը:

Այնքան գևաց, մինչև գտավ աստծուն: Մի բարձր ժայռի տակ, մեջքը ժայռին դեմ տված, ալևոր մարդու կերպարանքով նստած էր աստվածը:

- Բարի օր,- ասաց աղքատն ու կանգնեց աստծու առաջին:

- Բարով եկար,- պատասխանեց աստված,- ի՞նչ ես ուզում:

- Էն եմ ուզում, որ ամեն մարդի էլ հավասար աչքով մտիկ անես, մեկին ավար չանես, մյուսին՝ խավար. ես այնքան տանջվում, աշխատում եմ, էլ չեմ կարողանում կուշտ փորով հաց գտնեմ, իսկ շատերը, որ իմ կեսի չափ էլ չեն աշխատում, հարուստ ու հանգիստ ապրում են:

- Դե գևա, հիմի կհարստանաս, քո բախտը տվեցի, գևա վայելի՛ր,- ասաց աստված:

- Էլ բան ունեմ ասելու, Տե՛ր,- ասաց աղքատն ու պատմեց սոված գայլի, սիրուն աղջկա ու չոր ծառի ապաստանքը:

Աստված բոլորի պատասխանը տվեց, և աղքատը շնորհակալություն արավ ու հեռացավ:

Վերադարձին պատահեց չոր ծառին:

- Ինձ համար ի՞նչ ասաց աստված, - հարցրեց չոր ծառը:

- Ասաց՝ քո տակին ոսկի կա. մինչև այդ ոսկին չհանեն, որ արմատներդ հողին հասնեն, դու չես կանաչիլ,- պատմեց մարդը:

- Էլ ո՞ւր ես գնում. արի՛ ոսկին հանիր, էլի, համ քեզ օգուտ կլինի, համ ինձ, դու կհարստանաս, ես էլ կկանաչեմ:

- Չէ՛, ես ժամանակ չունեմ, շտապում եմ,- պատասխանեց աղքատը,- աստված ինձ բախտ տվեց, ես շուտով պետք է գնամ իմ բախտը գտնեմ, վայելեմ,- ասաց ու գնաց:

Յետո սիրուն աղջիկը պատահեց ու ճամփորդի առաջը կտրեց.

- Ի՞նչ լուր բերիր ինձ համար:

- Աստված ասաց՝ դու պիտի քեզ համար մի մտերիմ կյանքի ընկեր գտնես, այն ժամանակ էլ տխուր չես լինիլ, ուրախ ու երջանիկ կլինես:

- Դե որ այդպես է, արի՛, դու եղիր իմ կյանքի մտերիմ ընկերը,- թախանձեց աղջիկը ճամփորդին:

- Չէ՛, ես քեզ ընկերակցելու ժամանակ չունեմ, աստված ինձ բախտ է տվել, պետք է գնամ իմ բախտը գտնեմ, վայելեմ,- ասաց աղքատն ու հեռացավ:

Ճանապարհին սպասում էր սոված գայլը, հեռվից հենց որ տեսավ ճամփորդին, վազեց, առաջը կտրեց:

- Հը՛, աստված ի՞նչ ասաց:

- Ախպեր, աստծու մոտ գնալիս քեզանից հետո մի սիրուն աղջիկ ու մի չոր ծառ էլ պատահեցին. աղջիկն ապսպրեց, թե ինչու ինքը չի կարողանում ուրախանալ, ծառն էլ թե՛ ինչո՞ւ է գարուն - ամառ չոր: Աստծուն պատմեցի, ասաց. «Աղջկանն ասա՛ իրան համար մի կյանքի ընկեր գտնի՛ կբախտավորվի, ծառին էլ ասա՛քո տակին ոսկի կա, պետք է այդ ոսկին հանեն, արմատների հողին հասնեն, որ կանաչես»: Եկա իրանց պատմեցի աստծու խոսքերը. ծառն ասաց՝ դե արի, հանիր, ոսկին տար, աղջիկն էլ թե՛ ես հենց քեզ եմ ընտրում ինձ ընկեր: Ասացի. «Չէ՛, ախպեր, չեմ կարող, աստված ինձ բախտ է տվել, պետք է գնամ իմ բախտը գտնեմ, վայելեմ»:

- Իսկ ինձ համար ի՞նչ ասաց աստված,- հարցրեց սոված գայլը:

- Քեզ համար էլ ասաց՝ սոված ման կգաս, մինչև մի անխելք մարդ կգտնես, կուտես, կկշտանաս:

- Էլ քեզանից անխելք մարդ ո՞րտեղ գտնեմ, որ ուտեմ,- ասաց գայլն ու կերավ անխելք աղբատին:

Հովհաննես Թումանյան

Lինում է, չի լինում՝ մի թագավոր: Էս թագավորը իր երկրում հայտնում է.

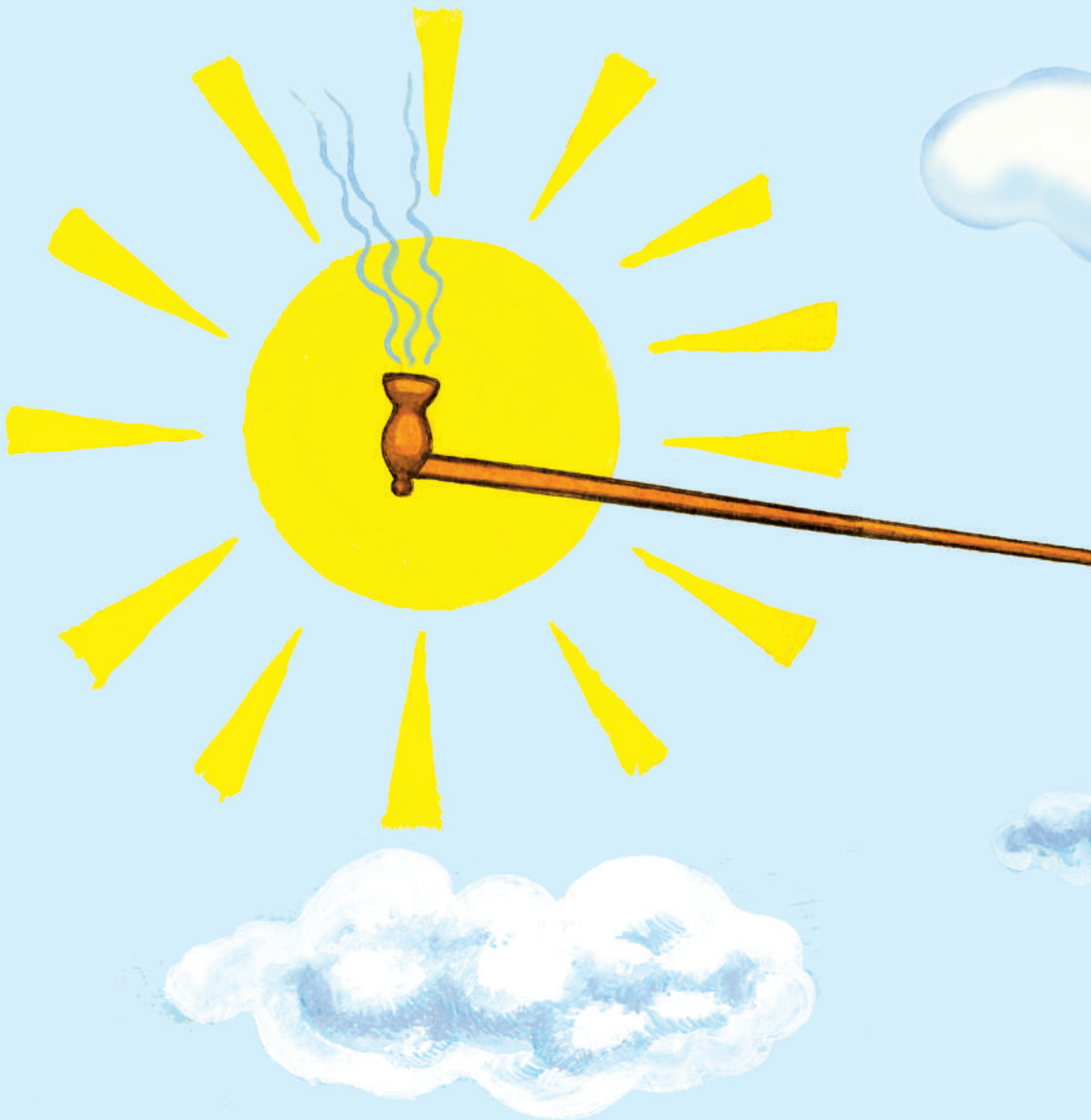
- Ով էնպես սուտ ասի, որ ես ասեմ՝ սուտ է, իմ թագավորության կեսը կտամ նրան:

Գալիս է մի հովիվ: Ասում է.

- Թագավորն ապրած կենա, իմ հերը մի դագանակ ուներ, որ էստեղից մեկնում էր, երկնքում աստղերը խառնում:

- Կպատահի՛, - պատասխանում է թագավորը: - Իմ պապն էլ մի չիբուխ ուներ, մի ծերը բերանին էր դնում, մյուս ծերը մեկնում, արեգակիցը վառում:

Ստախոսը գլուխը քորելով՝ դուրս է գնում:

Գալիս է մի դերձակ: Ասում է.

- Ներողություն, թագավոր, ես վաղ պիտի գայի,

ուշացա: Երեկ շատ անձրև եկավ, կայծակները տրաքեցին, երկինքը պատռվեց, գնացել էի կարկատելու:

- Հա՛, լավ ես արել, - ասում է թագավորը, - բայց լավ չէիր կարկատել. էս առավոտ էլ մի քիչ անձրև թափվեց:

Սա էլ է դուրս գնում:

Ներս է մտնում մի աղքատ գյուղացի, կոտը կռնատակին:

- Դո՛ւ ինչ ես ուզում, ա՛յ մարդ, - հարցնում է թագավորը:

- Ինձ մի կոտ ոսկի ես պարտք եկել եմ տանեմ:

- Մի կոտ ոսկի՞, - գարմանում է թագավորը: - Սո՛ւտ ես
ասում, ես քեզ ոսկի չեմ պարտ:

- Թե որ սուտ եմ ասում, թագավորությանդ կեսը տուր:

-Չէ, չէ, ճշմարիտ ես ասում, - խոսքը փոխում է
թագավորը:

Ճշմարիտ եմ ասում՝ մի կոտ ոսկին տուր:

